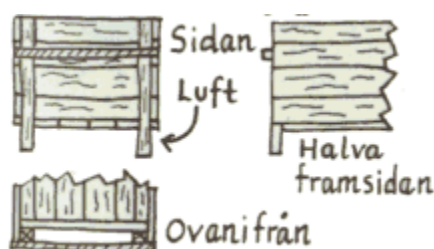

Maskkomposten är en metod att kompostera biologiskt material med en mycket högre mängd maskar än vid andra former av kompostering. Mängden mask gör att kompostering sker i en högre takt än normalt och kan till och med göras inomhus under diskbänken.

Nedan ges ett antal tips på hur man kan komma igång med en maskkompost. Men bästa sättet att lära är att göra. Så prova själv utifrån dina förutsättningar.

Kompostbehållare

Här ges ett exempel på en behållare för komposten byggd av obehandlade brädor från isärtagna engångspallar. Behållaren blir en stabil, bärbar låda (bredd 400, längd 600, höjd 350 mm). Hörnstolparna ligger utanför och går ner 1 dm som ben för att lådan ska få luft underifrån. Alla sidor och botten genomborras med ett 3 mm borrhål med 5 cm mellan varje hål åt alla håll. Lådan förses med ett lock och gångjärn. Invändigt kläs lådan med två lager kartong. I botten lades dessutom sönderriven kartong och lite löv.

Lådan kan målas med linoljefärg eller äggoljetempera. Den kan också betsas och sen vaxas. Ovanpå locket kan man sätta fast en dyna och på så sätt få en trevlig sittmöbel. Det här är framtidens soffgrupp, "Kompostgruppen" eller en modernare variant av kökssoffan full med mask.

Staplade behållare

En annan form av behållare är att ha flera mindre lådor staplade på varandra. Botten på alla lådor, förutom den understa ska vara av grovmaskigt nät eller på annat sätt perforerat. Principen är att man fyller en behållare i taget med avfall. När den första behållaren är full lägger man till en i stapeln och fortsätter fylla på där. När maskarna har ätit upp allt avfall i den understa behållaren kommer de själva förflytta sig en våning upp och fortsätta där. Vid det skedet kan man tömma den understa behållaren som bör innehålla fin matjord. För att maskarna ska kunna förflytta sig måste man så till att det är tätt mellan de olika behållarna, då maskar ogärna hoppar.

Andra typer av behållare

Du kan så klart använda mycket annat som kompostbehållare t ex rejäla pappkartonger, frigolitlådor, stora nätkorgar klädda med plast, plastbehållare, gamla frysar och kylskåp (se till att få tömt ut freonet först) och så vidare.

Var finns maskarna?

Maskarna kan antingen samlas in från naturen eller beställas. Dyngmasken (*Eisenia Foetida*) hittar du i komposter, gödselstackar och liknande. Dyngmasken är 5-10 cm lång, strimmig och brunröd och kan utsöndra en illaluktad doft vid beröring. Detta är den överlägset bästa masken för komposter. I lövhögar

finner du den röda lövmasken (*Lumbricus Rubellus*) som också går att använda. Masken släpptes ner tillsammans med ett tunt skikt kompostjord i botten på masklådan.

Du bör försöka samla på dig ett hundratal maskar för att komma igång ordentligt.

Skötsel av komposten

Börja med att fylla på lager efter lager med sånt som maskarna gillar (se skissen). Ovanpå det torra materialet slås ett par koppar med vatten. Materialet skall vara fint fördelat för att brytas ner snabbt. En maskkompost ska ha det fuktigare än en vanlig utekompost, dock inte så att det börjar droppa vatten ur behållaren. Om maskarna verkar pigga och ser glänsande ut är allt okej. Märker du att komposten är för blöt kan du fylla på med strömedel, samt eventuellt öka ventilationen. Men låt maskarna äta i mörker.

Temperatur

Materialet skall inte röras om, det sköter maskarna själva. Ibland kan du försiktigt gräva dig ner genom lagren och se hur långt maskarna har vandrat uppåt. Maskarna trivs och jobbar bäst mellan 15-20 grader. När komposten har kommit igång och maskarna blivit tillräckligt många kan de hålla en viss egenvärme och därmed placeras svalare. Komposten kan också stå kallt eller utomhus men då måste den på vintern isoleras på något sätt.

Fruktflugor

En välmående maskkompost kan gå att ha utan problem med lukt, åtminstone om inte animaliskt avfall slängs i komposten. Däremot kan masklådan födda fram en del fruktflugor. De kan bekämpas på olika sätt: täck överst i masklådan med såg-, kutterspån eller en fuktad tidning; se till att flugorna inte har något att äta i lägenheten samt slå ihjäl de du kommer åt!

Modern hushållsgris

Varje dag äter masken upp till en tredjedel av sin egen vikt. Tänk på att det tar en tid innan maskarna "kommit igång" och börja föröka sig, så mata lådan försiktigt i början och ge akt på vad som händer. Ett tips är att efter att ha fyllt på med ett cirka 15 cm tjockt täcke i olika lager vänta ett par veckor med att fylla på. Om maskarna har kommit ikapp och ätit upp det mesta kan man börja jag fylla på igen. Försök sedan att fylla på i samma takt som maskarna äter.

För att få en snabbare kompostering kan man med fördel finfördela avfallet. Det kan bli en faktiskt känsla att på kvällen stå och skära upp dagens avfall i mindre bitar och servera maskarna som en måltid. En känsla av att få vara servitör på en fin restaurang!

Skörd av maskkomposten

Maskarna ”vandrar” från genomätet material och uppåt. När lådan är nästan full kan man inuti den ställa en nätkorg av plast eller metall eller en lägre trälåda med springor av typen fruktlåda. I denna lägger man de översta lagren av färskt material. När alla maskarna har krupit in här plockas den ur masklådan.

Masklådan töms på sitt innehåll, kläs med nya lager kartong, på botten läggs riven kartong, löv, flis med mera och innehållet från den lilla lådan tippas över. Och så börjar det hela om igen.

Utmärkt jordförbättring

Den färdiga maskkomposten är ett utmärkt jordförbättringsmedel som hjälper upp närings- och mullfattiga jordar. Den kan också användas i uppblandat skick till drivbänkar, växthus och odlingslådor.

Varför maskkompost?

Har du möjlighet att lägga organiskt avfall i stora komposter (trädgårds- eller varmkompost) är det ett både enklare och effektivare sätt. En maskkompost kan dock tillföra andra kvalitéer och ha olika fördelar:

- Små kretslopp av material och energi är att föredra framför större.
- En bra metod för personer som idag inte kan kompostera på annat sätt.
- Mycket pedagogisk både för barn och vuxna. Maskar skapar reaktioner och intresse och ger bra tillfällen till studier och förståelse av ekologiska kretslopp.

Länkar

<http://www.fobo.se/artiklar/vaxtodli..kkompost.shtml>

Denna artikel skrevs först av Jan Gustafson-Berge och publicerades i den gamla handboken på alternativ.nu. Du kan läsa originalversionen [här](#).